

»SLOVENE« volja
po pošti na vsi strani Jugosla-
vije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za tuzemstvo celoletno K 420—
Sobotna izdaja: —
za celo leto K 40—
za inozemstvo 65—

SLOVENE

==== Inserati: ====
Enostopna petivrstica (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izbraja vsak dan izvzemil
ponedeljka in dneva no praz-
nika ob 8. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
uprejemajo. Uredn. tel. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 850 za naročnike in št. 344 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Kupljena centralistična ustava.

V ustavnem odboru je bil sprejet v
seji dne 22. t. m. člen 62. ustavnega na-
črta, kakor ga je predlagala vlada. Vlada
ni bila sigurna, da bo njen načrt sprejet,
ker niso glede člena 62. soglašale niti
vladne stranke in so se vršile med demo-
krati in radikali hude borbe, tudi v mi-
nistrskih sejah. Zato je vlada segla po
koruptnih sredstvih in je kupila za 255
milijonov dinarjev muslimane.

To je izzvalo celo v demokratskem
klubu veliko razburjenje in je ojačilo opo-
zicijo v demokratskem klubu, ki ni odo-
bravala vladne taktike. Predsednik de-
mokratskega kluba, Ljuba Davidovič sam
se je pritoževal, da ga demokratski mi-
nistri niso točno obveščali o svojem de-
lovanju v vladi in mu niso naznanili niti
vseh faz pogajanj z muslimani.

Kakor muslimane, je vlada kupila
tudi slovenske samostojneže. Dr. Vošnjak
je kot voditelj slovenskih samostojnežev
pristal na centralistično ureditev države,
zato pa se je vlada obvezala dati SKS
v Sloveniji koncesije. Tudi denar je igral
precejšnjo vlogo. Ko je imela vlada zasi-
gurane glasove muslimanov in samostoj-
nežev, se je začela v ustavnem odboru
zopet razprava o členu 62.

Niti člani vlade niso soglašali po-
polnoma z vladnim načrtom. Končno so
se pa zedinili za vladni predlog, po kate-
rem naj se vrši uprava države po pokra-
jinah, okrožjih in občinah. Razdelitev po-
krajaj se izvrši potem zakona z ozirom
na narave, socialne in gospodarske raz-
mere. Nobena pokrajina pa ne sme ob-
segati več kakor 700.000 prebivalcev.
Manjše pokrajine se smejo spojit v eno
večjo, toda končno odločitev o tem imajo
skupščine dotičnih pokrajin. Pa tudi v
tem slučaju ne sme taka nova pokrajina
obsegati več kakor 700.000 prebivalcev.
Na čelu vsake pokrajine bo stal veliki
župan, ki ga imenuje kralj in ki upravlja
po svojih organih posle drž. uprave v po-
krajinah. Sklenilo se je tudi, da se prej-
nego stopi v veljavo zakon o razdelitvi
države na pokrajine, razdeli Dalmacija in
Slovenija na dvoje okrožij, Črna gora pa
na eno okrožje in da se izda prehodna
naredba, po kateri naj ostanejo dosedanje
pokrajinske vlade in dosedanja upravna
razdelitev še dve leti v veljavi.

Vsi pametni razlogi opozicije proti
centralizmu so bili zaman. Vladne stran-
ke so šle svojo slepo pot in ustvarile v
členu 62. pravo skrupulacijo. Vladni pred-
log si celo nasprotuje, ker naglašajo po eni
strani razdelitev pokrajin z ozirom na

enotne socialnogospodarske razmere, po
drugi strani pa določa brez ozira na so-
cialnogospodarske razmere, da ne smejo
pokrajine obsegati več nego 700.000 pre-
bivalcev. To se pravi, da hoče vlada s
poudarkom o oziru na socialnogospodar-
ske razmere samo slepiti javnost, oziroma
razkosati z izgovorom socialnogospodar-
skega vidika državo tako, kakor bo to
ustrezalo njenim absolutističnim name-
nom.

Kljub temu, da je vlada kupila na
račun davkoplačevalcev premalo samo-
stojne poslanske klube za centralistično
ustavo, vendar položaj vlade ni posebno
rožnat. Ne samo v demokratskem klubu,
ampak tudi med muslimani se pojavlja
vedno večji odpor proti vladni korupciji,
ker jim jemlje ugled med narodom; samo
v klubu slovenskih samostojnih poslancev
ni nobenega odpora, ampak je merodajno
samo hlepenje po izkoriščanju države v
osebno in navidezno strankarsko korist.
Dr. Vošnjak postane baje poslanik v Ko-
dandu in se mu na račun ljudstva izpolni
njegova dolgoletna želja po diplomatski
karijeri, Pucelj pa je postal minister. Za
to uslugo, ki sta jo gospoda Vošnjak in
Pucelj storila sebi in vladi, dobe samo-
stojneži par milijonov za sanacije svojih
zavoženih gospodarskih organizacij. Za to
ceno pomagajo samostojni demokratom
razkosati Slovenijo in so požrli svojim
volivcem dano obljubo, da bodo v konsti-
tuanti nastopali za avtonomijo.

Ustavni odbor je torej rešil vpra-
šanje o razdelitvi državne uprave na po-
krajine v centralističnem smislu, toda
končno to vprašanje še ni rešeno, ker bo
o njem odločal plenum konstituyente. Tam
se bo ali vnela huda borba ali pa bo opo-
zicija pripustila vladnim strankam, da
samo brez njih ukovajo državo v centra-
listične okove in zato nosijo tudi same
vso odgovornost za posledice, ako si bodo
v tem slučaju upale brez Hrvatov in brez
večine Slovencev ter proti odločni volji
velike večine hrvatskega in slovenskega
naroda uvesti najreakcionarnejšo ustavo.
Narod jih bo pa sodil in prepričani smo,
da tudi obsodil!

Preobrat sovjetske go- spodarske politike.

Lenin je torej vendarle končno prišel do
spoznanja, da se komunistični gospodarski
program ne da izvesti v celoti, v enem oziru
so ga pa razmere celo prisilile, da prelomi
eno iz poglavitnih načel komunizma. Sicer
imamo o kongresu ruske komunistične stran-
ke, ki se je vršil te dni v Moskvi in kjer je
Lenin napovedal preobrat v sovjetski gospo-

darski politiki, dozda samo čisto splošne po-
datke; vendar pa se dajo iz njih glavne smer-
nice dosti dobro posneti.

Predvsem je Lenin zdaj popolnoma pri-
stal na to, da bodi kmet v gotovih mejah de-
janski lastnik svoje zemlje; seveda se bo slej-
koprej gledalo na to, da se ne razvije velika
posest. Davki, ki se deloma že od leta 1917.
dalje niso več plačevali in so se polagoma na-
domestili z rekvizicijami, ki so postale naj-
večja nadloga, se bodo odslej plačevali in na-
tura; se torej uvede nekaka desetina, kar je
skrajno zanimivo. Ostale pridelke bo kmet
smel svobodno prodajati. Enako namerava
sov. vlada odslej podpreti malo obrt, ki naj
ostane v rokah zasebnega podjetništva. To je
gotovo zelo zdrav preobrat v korist kmeta in
rokodelca, ki tvorita gotovo malo manj kot 80
odstotkov ruskega prebivalstva.

Lenin pa gre še delj. Z ozirom na veliki
upadek ruske produkcije, katero je on na
omenjenem kongresu utemeljeval zlasti s pre-
mogovno, oz. kurilno krizo, je treba, da se ru-
ska industrija sploh dvigne, kar seveda ni mo-
goče drugače, kakor da se pritegne inozemski
kapital. V tem smislu se je sklenila trgovinska
pogodba z Anglijo, se pripravljala dogovor z
Italijo, na katerega je grof Sforza principi-
elno že pristal in se je uvedla akcija za vpo-
stavitev trgovinskih odnosov z Združenimi
državami. Ker taki odnosi niso mogoči, ne da
bi se trgovina v Rusiji sploh vsaj deloma po-
stavila zopet na prejšnjo podlago, to je, da
postane svobodna, je jasno, da se bo sovjetska
gospodarska politika morala odslej prilagoditi
principom gospodarskega obrata na zapadu
Lenin misli, da bo ta preobrat dovršen pri-
bližno v teku enega desetletja.

Enake vesti je prinesel iz Moskve Ran-
somme, delegat angleške vlade, ki se je z Le-
ninom dogovarjal glede podrobnosti, kako oži-
votvoriti trgovinske zveze med Anglijo in Ru-
sijo. Ransomme napoveduje, da postane Ru-
sija država malih posestnikov in da se usta-
novi gospodarski urad pod vodstvom Krasina,
ki bo ta proces vodil.

Na vsak način je Lenin meč širokega po-
gleda.

Davek na dedščine.

(Govor posl. dr. Gosarja v ustavnem odboru.)

Na 35. seji ustavnega odbora dne 21. t.
m. je dr. Gosar govoril k členu 16., ki govori
o davku na nasledstvo (dedščino) in izvajal
sledede:

Pripomniti moram, da so predlogi, ki jih
stavi naš klub, vzeti iz popolnoma izdelanega,
dovršene sistema. Zato se zdi, da marsikate-
ra stvar ne spada v okvir teh določb, ki so
tako prisiljeno in bolj slučajno znesene skupaj.
Tako predvsem naša zahteva, da se pri davku
na dedščine vpoštevajo dedičeva imetja. Mislim

da tega ni niti treba posebe utemeljevati, ker
je čisto jasno, da moramo, če hočemo kdaj do-
seči vsaj približno pravično ureditev socialno-
ekonomskih razmer, onemogočiti tisto kupiče-
nje premoženja, ki ni v nikaki zvezi ali pa vsaj
ne v neposredni kavzalni zvezi z delom. Če ne
vpoštevamo dedičevega imetja pri obdavčenju
dedščine, potem je s tem omogočeno, da po-
deduje kdo od dveh, treh bogatih sorodnikov
velikansko imetje, za katero se ni nič trudil.
Na ta način mi omogočimo in pospešujemo
baš tisto stvar, proti čemur se borimo in kar
hočemo odpraviti. Zato bi jaz zelo želel, da
gospodje glasujejo vsaj za predlog, naj se
vpoštevajo pri obdavčenju dedščine tudi dedič-
jevo premoženje.

Dodati moram še par pripomb k ostalima
dvema predlogoma, ki jih je stavil tovariš dr.
Šimrak. Predvsem naj se obdavči renta iz ka-
pitala in zemljišča in šele potem, če je po-
trebno, tudi dohodek od dela. V tem je izražen
eden od novih principov, ki jih doslej v naši
zakonodaji nismo poznali. Enkrat sem že tu
opozoril, da v naši zakonodaji ni razlike med
svojino in delavno močjo. Naš državljanski
zakonik meče oboje v en koš, obravnava obo-
je po istih principih. Prav tako se tudi v na-
šem davčnem sistemu doslej ni delala razlika
med dohodki iz dela in dohodki, ki so fundi-
rani v imetju. Toda čisto jasno je, da je prvi
predpogoj za ureditev socialno ekonomskih
razmer, da se v prvi vrsti obdavči oni do-
hodek, za katerega se lastniku ni treba truditi.
Na obresti od kapitala, dohodke iz podjetij in
zemljišč ki niso v nobeni zvezi z delom, se mo-
ra v prvi vrsti naložiti davek. Šele tedaj, če
bo državi treba več dohodkov, naj se obdavči
tudi dohodek iz dela.

Predlog, ki se nanaša na obdavčenje lu-
ksuriznega imetja in življenja, je tudi zelo
važen. Tisti, ki imajo luksurizno premoženje:
razkošno opremljena stanovanja in drugo pre-
moženje, ki spada med luksus, ne samo da
navadno sami nič ne delajo ampak odvajajo
še druge od produktivnega in socialno korist-
nega dela. Kajti tisti, ki posedujejo luksurizno
stvari in ki luksurizno živijo, podpirajo produk-
cijo luksuriznega blaga in tako odvrta de-
lavne sile od potrebne, res nujne produkcije.
Dočim nam manjka delavnih moči za produk-
cijo prepotrebni stvari, najnujnejših potreb-
ščin, se trošijo delavne sile za produkcijo
stvari, ki bi jih prav lahko pogrešali, ki jih
čisto nič ne potrebujemo.

Končno moram zlasti opozoriti na predlog,
naj bi bilo imetje, ki je potrebno za življenje,
vredno človeka, davka prosto. Ta princip se
mi zdi jako važen zato, ker bi se s tem davč-
ni aparat silno poenostavil. Sedaj imajo davč-
ni uradi veliko mnogo dela, nepotrebnega in
neplodovitega dela, ker morajo dohodke vsa-
kega človeka, ki ž njimi niti ne more izhajati,
natančno v vsakem oziru preiskati in kontro-
lirati ter ugotoviti njegove dohodke, njegov

pem ovinku krenil na levo med njivami.
Čim sem zapustil vas za seboj, nisem več
srečal žive duše na svojem potu. Solnce
je zelo sumljivo razsipalo svojo toploto,
po redkem grmčju so skakljali kričavi
vrabci, med katere se je mešalo živahno
žvrgočenje raznih krilatih pevcev, vrane
in kavke pa so v jatah brskale po njivah.
Kljub temu, da sem nosil izposojene čevlje
na nogah in desetinarski bankovec v že-
pu, ki sem ga dobil na zastavljeni prstan,
sem bil zadnji dan meseca novembra ven-
darle dobre volje.

Medtem so se pa že zbirali grozeči
oblaki na nebesnem svodu in ni dolgo tra-
jalo, ko se je vsula poštena ploha.

Preko močvirja.

Z dobro voljo je bilo pri kraju. Dasi
sem pazil, da ne zaidem v močvirje, ki je
bilo v takem vremenu še bolj nevarno,
sem se vendar znašel kar naenkrat na na-
sipu, ki je delil njive od močvirja. Nazaj
mi ni kazalo hoditi. Dež je lil kar naprej,
da nisem videl ničesar več pred seboj. Ne-
kolikokrat sem zdrsnil v blato, toda sem
se k sreči še vedno vjel, da se nisem po-
greznil med žabe, ki so preplašene ska-
kale med visoko travo, ki je prekrivala
močvirje. Kaj naj storim? Svoj cilj Skader
sicer nisem več videl, pač pa sem si dobro
zapomnil, v kateri smeri leži. Glavno mi
je bilo, da grem čimbolj v nasprotno smer
od Skadra, ker le tako mi bo mogoče iz-

LISTEK.

Fran Radešček:

Preko Albanije.

(Dalje.)

Na straži pri — kruhu.

Drugi dan dopoldne se je vršil raport
pred generalovim adjutantom. Tudi jaz
sem bil povabljen. Stalo nas je več grušni-
kov za razne stvari v eni vrsti. Pisar Ra-
dosavljevič in jaz sva bila obtožena in brez
zaslišanja obsojena zato, ker sva izgubila
najina pisalna stroja, da morava v — četo.
Oipisal sem že, kako sem prišel ob pisalni
stroj v Ljum kuli in kako sem si pri tem
zlomil mezinco desne roke. Adjutant je bil
o vsem tem obveščen že v Ljum kuli in
niti s prstom ni gnil, da se stroj najde. Pri
raportu v Jubanih nisem smel niti pisniti
in samo izjaviti: »Razumem«. Drugo mi ni
ostalo, kot kazeti sprejeti. Z Radosavljevi-
čem sva odšla h kapetanu, »četnemu ko-
mandiru«, da se prijaviva v četo. Povpra-
šal je naju za vzrok ter naju prepustil na-
redniku, vodniku tretjega voda. Ta nare-
dnik je bil eden tistih mož, ki se zavedajo
svojega naredniškega »dostojanstva«. Že
z besedami nama je dal občutiti, da sva
odslej v njegovi oblasti. Posebno je mene
prav roboto »spucal«, ker sem se mu javil
na službo brez puške, ki je tudi ostaa v

Ljum kuli. Za božjo voljo, saj sem se komaj
sam prevlekel čez gorovje!

Ko sva se še javila podnaredniku in
kaplaru, sva dobila svoje mesto v četi pod
visoko — hrusko, kamor sva se takoj pre-
selila. Naredniku je bilo mnogo na tem,
da nama »osladi« že prvi dan najinega bi-
vanja v četi. Radosavljeviču se ni poznalo,
da ga to ponižanje kdo ve kako boli, pač
pa sem jaz občutil, da se mi godi krivica,
ker se me je brez sodbe obsodilo.

Iz Skadra so pripeljali več voz kruha.
Oba »kaznjenca« sva morala z ostalimi vo-
jaki razkladati vreče. Četni komesar je
prešel hlebečke. Natančno število je bilo
težko določiti, ker je bilo mnogo hlebečkov
popolnoma zdrobljenih. Ker je bilo že po-
zno zvečer, se kruh ni razdelil takoj, am-
pak se je to odložilo do drugega dne. Po-
trebna je bila torej straža pri kruhu čez
noč. Zopet sva bila jaz in moj tovariš v
usodi prva za stražo. Dve uri straže, štiri
ure počitka.

Nastopil sem torej kot prva straža ob
šesti uri zvečer. Puško in bajonet sem si
moral seveda izposoditi. Vreče so ležale
kar na tleh in oddaljene od posameznih
ognjev in ležišč za kakih dvajset korakov
v premeru.

Ko se je moje straženje že nagibalo h
koncu, je prišel k meni inž. Prda in me
poprosil za malo kruha. Seveda sem mu
dovolil, da si je napolnil kapo in žepe z
drobtinami. To je opazil neki drugi vojak

in niti njemu nisem mogel odreči. Morda
bi se bila razvrstila cela procesija okrog
vreč kot pri »ofru« okrog oltarja v cerkvi,
da ni še pravočasno prišel »komandir«
straže z drugo zmeno. Ko sem opolnoči
zopet prišel na stražo, ni bilo več niti ene
drobtinice kruha razen celih hlebečev tako,
da nisem imel kaj dati pod zob tekom mo-
jega stražarenja. Ko sem takoj zjutraj tret-
jega dne našega »bivakanja« v Jubani pro-
sil za osemindeseturni dopust za Skader
— kar mi je kapetan radevolje dovo-
lil —, ne vem kako je komesar gledal, ko
o zdrobljenem kruhu ni bilo ni duha ni slu-
ha več.

Na potu v Skader.

Še pred osmo uro zjutraj ob lepem
vremenu sem oprtl svojo torbo s koščkom
kruha v nji, »objavo«, ki mi jo je dal kape-
tan, sem zataknil za okrajec »šajkače«, da
io imam takoj pri roki, če me sreča patro-
la, pa — pot pod noge. Zaradi močvirja
sem moral napraviti velik ovinek, ker bi
sicer obtičal v blatu. Sicer poznajo Ar-
navti pot tudi preko močvirja, toda so mi
odsvetovali, ker bi lahko zašel v blato in
obtičal v njem. Edini kažipot mi je bila
meglena tvarina v daljavi, kamor so mi no-
kazovali moji tovariši. Zgrešiti vsekakor
nisem mogel, ker se je razprostirala pred
menoj močvirnata ravan tako, da sem imel
pogled odprt k svojemu cilju.

Zavil sem torej v nasprotno smer od
Skadra skozi vas Jubanje ter potem v to-

zaslužek itd. To nekoristno delo, ki državi nič ne nese, bi popolnoma odpadlo, če bi iskala država dohodkov v prvi vrsti tam, kjer se nahaja veliko premoženje, pridobljeno brez truda.

In še ena stvar je s tem v zvezi. Če davčni vijak preveč pritiska na malega človeka, ki ne more živeti s svojimi dohodki, je posledica to, da mora država temu davkoplačevalcu na drugi strani dati podporo. Tako si napravila država sama sebi nepotrebno delo. Zato bi bil še prav posebno za to, da se moj predlog sprejme.

Nov spor v ustavnem odboru.

Hrvatje odidejo domov.

Belgrad, 23. marca. Včerajšnja seja ustavnega odbora je bila ena izmed najvažnejših in najdalekosežnejših. Nadaljevala se je razprava o čl. 62. ustav. načrta, ki govori o upravnih razdelitvah države.

Republikanec Gjonović se je pridružil vsem kritikom proti sedanjemu režimu, ki je povzročil nezadovoljnost naroda. Za njega je vprašanje federalizma, centralizma in avtonomizma postranskega pomena.

Glavno je, da se država uredi po zares demokratičnih načelih, ako se razširi volilni sistem in ako se uvede referendum (ljudsko glasovanje), ker bi le tako zares narod odločeval.

Dr. Milan Pečanec (radikal) polemizira z govorniki Jugoslovanskega in Narodnega kluba in trdi nasproti dr. Drinkoviću, da je v Bosno zanešeno hrvatstvo na avstrijskih bajonetih. Končno se izjavi za vladni predlog o razdelitvi države na pokrajine.

Dr. Drinković izjavi, da je njegova svojačasna izjava v ustavnem odboru v razgovoru z Radićem resnična. Trdi, da je ta razgovor potekel ravno tako, kakor ga je on opisal v ustavnem odboru, toda belgrajsko časopisje je o tem razgovoru napadno poročalo in je tako prisililo Radića, da je moral dementirati poročila belgrajskih listov. Ostro protestira proti govoru dr. Pečanca radi izraza, da so Hrvatje prišli v Bosno na avstrijskih bajonetih.

Izjavlja, da so se Hrvatje z vsemi sredstvi in silami borili v Bosni in Hercegovini.

Dr. Drinković je dal nekatera osebna pojasnila. Predsed. dr. Ninčić ga je opomnil, da je že preteklo pet minut, ki so dovoljene za osebna pojasnila.

Dr. Drinković je smatral to za teror, ki ga je šestokrat kazal predsednik ustav. odbora nasproti opoziciji. Zato je izjavil: »Povedal sem, kar sem moral povedati. Zvečer pa odidem domov, Vi pa delajte, kar hočete!«

Nato je zapustil dvorano in z njim vred je odšel dr. Šurmin. Dr. Drinković in dr. Šurmin sta se podala v prostore svojega kluba. Razni poslanci so nagovarjali dr. Drinkovića in Šurmina, da ostaneta v Belgradu, toda oba sta vztrajala pri svojem sklepu.

Včeraj zvečer so člani narodnega kluba zapustili Belgrad. Ta korak Narodnega kluba je izzval v vladnih krogih veliko presenečenje in razburjenje. Neki hrvaški član je v kuluarjih parlamenta naglašal, da je vlada s svojim nasilstvom dosegla, da se bode v plenumu konstituante cele zbornice glasovale o ustavi brez Hrvatov in mogoče tudi brez Slovencev.

Vladni predlog o členu 62. je bil v ustavnem odboru nato sprejet.

Koroško.

Hinavščina koroške vlade. Deželni predsednik koroški, prosluli nemški nacionalc dr. Artur Lemisch, je odgovoril na seji deželnega zbora 9. marca na neko interpelacijo, ki zahteva izgon slovenskih duhovnikov, med drugim takole: »Kakor je deželni zbor v svoji seji z dne 29. septem-

ogniti se temu preklicanemu blatu. Deževje je pretvorilo tudi njive v jezero in le nasipi, obraščeni z vrbovino, so dajali kolikor toliko čvrsta tla pod nogami. Zato sem se prevlačil skozi prepleteno vejevje vrbovega grmičja počasi naprej ves blaten in raztrgan, da ne govorim o mokroti in mrazu, ki je tako iznenadno nastopil po tako lepem jutru. Mestoma je nasip bil pogreznjen v blatu. Na takih krajih sem zelo oprezno premikal noge. Koliko časa sem tako blodil, ne vem; vsekakor več ur. Tako sem se preril na majhen vzvišen prostorček, na katerem je stala mala koliba, postavljena iz koruznice. Zavlekel sem se v njo in se vsedel na suho slamo. Utrujenost me je kmalu premagala in me preselila v kraljestvo sanj.

Dež je medtem že ponehal, ko sem se prebudil. K sreči nisem dolgo počival, ker je solnce še dokaj visoko stalo. Ko sem se nekoliko razgledal, kje sem pravzaprav, sem jo udaril naravnost v smeri k pogorju, ki se je raztezalo v ozadiju kot dolga veriga, iznad katere se je vila mavrica.

(Dalje.)

bra 1920 svečano izjavil, da bo v smislu mirovnih določb v bodoče prejel ves narodni prepir (misli je reči: vse narodno-zavedne Slovence) in vsako sovraštvo iz dežele, tako je tudi dolžnost vsakega posameznika, da se vse vsemu izogiba, kar pospešuje narodno sovraštvo in je oživlja. Deželna vlada more ob tem povodu pozvati le vse v deželi in občini merodajne in uplivne osebe, da uplivajo podučevalno in pomirjevalno na prebivalstvo in je opozorilo, da se ne da zavesti k nepremišljenim dejanjem, vsled česar morejo nastati za našo domovino največje težave, marveč da zaupajo vladi, ki bo tudi to zadevo v blagor dežele uredila. Tako govori dr. Lemisch — za inozemstvo. Človek bi po taki izjavi dr. Lemischa res mislil, da je koroška vlada vsaj s prstom zmignila, da bi zaščitila Slovence pred divjimi bandami, najetimi in plačanimi od Heimatsdiensta. Dejstva govore drugače. Strahovlada nemških napadalcev postaja vsak dan bolj divja. Celo g. Trunka so napadli v Uelovcu takorekoč pred očmi dr. Lemischa in vsled groženj je moral zapustiti Celovec, udrli so celo v stanovanje — g. Podgorca, katerega postopanje je bilo po zlomu pač vse drugo, nego jugoslovansko. Kaj je storil dr. Lemisch — v dejanju? To naj pove! Koliko nemških banditov je bilo že kaznovanih? Zakaj ne razpusti Heimatsdiensta, kjer se delajo vsi načrti za napade? Zakaj ni odstavil okrajnega glavarja Rainerja, moralnega povzročitelja poizkušane umora g. dekana Limpla? Zakaj še niso aretirali napadalcev, ko se s prstom lahko nanje pokaže? Zakaj vsi uradi postopajo ravno narobe, kakor govori dr. Lemisch za zunanji svet? Dejanja hočemo videti, ne besed hinavskega namena!

V Jugoslaviji in v Nemški Avstriji. G. Feinig piše v svoji Kor. Domovini, kako so v »srečni, blaženi Jugoslaviji« visoki davki. V bivši coni A si do sedaj niso upali začeti pobirati davke. Kaj bo, ko bodo začeli? Človek bi mislil, da je na Koroškem zdaj raj na zemlji. Vsaj Feinigovi pristaši da so zadovoljni. Pa ni tako. Feinigov brat, lesni trgovec, je rekel: Od obojih sem že veliko trpel, od Slovencev in Nemcev. Prej sem trpel od Slovencev (vsled Jugoslovanskega neprijaznega zadržanja je bil začasno poslan v cono B), zdaj pa od Nemcev. Še kožo bi človeku zdaj. In je bil prav slabe volje. — G. urednik Feinig tudi piše, da ni patriotično, če kdo zametuje avstrijski denar. Toda pravijo, da ima praktični njegov brat v Ljubljani naloženih pol milijona jugoslov. kron. Torej ima vendar jugoslov. krona raje kakor avstrijske. Pa tudi g. Joza je mislil, da bo dobil za svojo nemškutarijo od Jugoslovancev 20.000 K. Pa tem se je ta zahteva zdela le preneumna.

Nova senzacionalna razkritja.

Prejeli smo in priobčujemo: Gospod poslanec Anton Kristan je v včerajšnjem svojem popravku pod gorenjim naslovom blagovolil navesti tudi tole: — »res je, da mi je g. Ivan Kocmur očital dne 3. aprila 1910 razne nerednosti, za kar je bil 25. junija 1910 pred okrajnim sodiščem v Ljubljani obsojen na 100 kron globe ozir. deset dni zapore ter v plačilo ogromnih stroškov pravde.«

K temu si dovoljujem pripomniti sledeče: Povdarjanje »ogromnih stroškov pravde«, katere sem moral plačati kot nameščenec z družino s 130 K plače na mesec, je prav tipično za moža, ki hoče biti delavski voditelj in je priznan bogataš. Vidi se temu ministru na razpoloženju, ravnatelj in večkratnemu predsedniku, da ga še ni minilo tisto besno veselje nad tem, da sem moral takrat z družino vred stradati.

Res je, da sem bil obsojen in celo priznan, da je moja obsodba rehabilitirala gospoda Antona Kristana pred ljudmi njegove baže, dočim je vsa takratna javnost sodila nekoliko drugače. O tem naj se gospod Anton Kristan nikar ne moti. Dotičnega procesa se kar nič ne sramujem; priziv sem moral umakniti, ker nisem imel denarja za pravedanje, dočim je gospod Anton Kristan že takrat razpolagal s polno malho.

Da res, gospod Anton Kristan me je hotel takrat eksistenčno ubiti, in kdor pozna njegovo naravo, mi bo to verjel. Procesni stroški so znašali več kot enoletna takratna moja plača. Hotel sem jih poravnati prostovoljno v mesečnih obrokih; toda »proletarec« Kristan je velel, naj se iztirjajo sodno, gotovo ne zato, da bi se zmanjšali. Stvar je bila taka, da mi je celo Kristanov zastopnik g. dr. Fran Tekavčič v lastno škodo odpustil znaten del procesnih stroškov, katere je bil velel bogati Kristan iztirjati do zadnjega vinarja.

V klobuku sem moral skrivati svoje solde pred eksekutorji, katere je pošiljal tolsti »priatelj« delovnega ljudstva Anton Kristan za menoj. Mož me je tiral tako daleč, da sem moral pred sodiščem pod prisego izpovedati, koliko dohodkov imam, koliko srajc, hlače, cunj za čevlje, žebelj v steni in druge take ropotije. Eksekutor mi je prebrskal žepa, zarubil plačo itd. itd., pa sem še živ in nimam prav nobenega respektja pred ministrom na razpoloženju in njegovimi milijoni, o katerih želim, da bi mu prav dobro teknil. Upam, da mu isto žele

tudi vsi oni njemu podrejeni uslužbeni, ki jih je nahrulil, kadar so ga bili prišli prositi za zvišanje plač.

Prav dobro vem, da mi gospod Kristan še vedno streže po eksistenci, vem, da bi najraje opometal vse tiste pobe iz bolniške blagajne ven! Tako maščevanje goji mož, ki mu iz vseh vetrov curlija v njegovo bisago! Ali zvezda slave že zahaja in klofutam, ki jih je dobil gospod Anton Kristan od svojih lastnih pristašev v Trzinu in v Spodnji Šiški, bo sledila splošna breza!

Vem, da me bo gospod minister na razpoloženju skušal razkrinkati kot »klerikalec«, — barabaža, ki se ga ne sme povabiti na sejo, me je v krogu od njega odvisnih marionet za ime noval — da bi tako odvrnil pozornost od prave strani — prepričan sem pa, da mi bodo sodrugi to oprostili. Zlasti tisti, ki poznajo Kristana tako dobro kot jaz.

Ivan Kocmur.

Politične novice.

+ Nasilje nad Kmetijsko družbo. Deželni predsednik bo zaslužil pohvalo svojih dobrotnikov. Hitro jim je na uslugo, če j treba tudi z nogo teptati avtonomne in po zakonu zajamčene pravice društva. Poročali smo že, da si je dr. Baltić v Belgradu na prevarljiv način izposloval od notranjega ministra grozilen ukaz za glavni odbor Kmetijske družbe. Glavni odbor se ni dal preplašiti, višje je cenil pravila društva kakor pa strankarsko pobarvano željo g. Baltića. Vztrajal je na tem, da ima po društvenih pravilih odločati društvo samo o obnem zboru in načinu obnega zbora. Predsednik Kmetijske družbe je tudi v zadnjem »Kmetovalcu« naznanil, da se bo občni zbor vršil koncem maa t. l. Kljub temu je posegel g. Baltić po nasilju. Glavni odbor Kmetijske družbe je razpustil in družbi postavil gerenta. Zopet nov slučaj, ki jasno kaže, da živimo v brezpravni državi. Izročeni smo samovolji birokratov, ki lahko poljubno teptajo zakon, ni pa mesta, kamor bi se pritožili. Take razmere vodijo nujno v anarhijo. SLS ne bo nasilja, izvršenega nad kmetijsko družbo nikdar priznala. Protipostavnost in nasilje ne moreta ustvariti pravnega stanja. G. Baltića delamo za ta nasilja osebno odgovorne.

+ Ajdovec. Velikasten shod se je vršil 19. t. m. pred občinsko hišo, kjer se je po sv. maši nabralo ljudstva skoro cela fara. Ob pozornem poslušanju navzočih je poslanec Skulj poročal o političnem položaju in delu SLS kot tudi nasprotnikov v konstituantii. Shod se je vršil popolnoma mirno, sprejeto so bile ostre resolucije proti poizkusom kulturnega boja in centralizma ter proti razveljavljanju regentovega podpisa na prejšnjem obč. volilnem zakonu. Jugoslovanskemu klubu se je izrazilo popolno zaupanje. Zobe si bo polomil in glavo razbil, kdor bo skušal butniti ob skalnato trdno prepričanje našega katoliškega ljudstva, ta vtis je dobil, kdor je pogledal v oči zborujočemu občinstvu.

+ Dobrič. Lep shod, kakršnega že dolgo ne pomnimo, se je vršil 19. t. m. popoldne. Poročal je poslanec Skulj, čigar izvajanja je navzoča množica viharno odobraval. Shod je dal novega ognja za delo v smeri SLS.

+ Minister Pribečević je 17. februarja izdal brzopazen ukaz zagrebški vladi, da odpusti narodnega poslanca dr. Šimraka iz profesorske službe, dasi spada to vprašanje popolnoma v avtonomni delokrog deželne vlade v Zagrebu.

+ »Svoboda pouka in državni monopol nad šolstvom«, je naslov knjige, ki je izšla kot IX. in X. zvezek »Savremenih pitanja« v Mostaru. Avtor dr. Fra Karlo Eterović obširno razpravlja o tem za naš čas in naše razmere velevažnem vprašanju tako, da je razumljivo za najširše kroge, obenem pa celo vprašanje obravnava temeljito. Bilo bi odveč to delo še posebej priporočati in zato nanj opozarjamo vse naše izobraženstvo ter društva. Stane 20 kron.

+ Vprašanje vojne odškodnine je postalo za nas aktualno. Treba je, da zavezniki od Nemčije odškodnino brezpogojno izterjajo, silo za to imajo na razpolago. Naši državni pa se ima od tega izplačati del, kateri ji gre, ne da bi zavezniki za to zahtevali od nas še kakšnih posebnih novih obveznosti. Srbija se je za zavezniške itak zadosti izkravala. Anglija zahteva od nas povračila 11 milijard kron vojnega posojila in vrh tega še poldrug milijon funtov za nabavo živeža po premirju, za kar se obveznice še niso predale. Mi smo pa mnenja, da se ima ta dolg izplačati iz vojne odškodnine, katere pripada naši državi od Nemčije. V tem oziru naj g. Vesnić v Parizu izpregovori odločno besedo.

+ Iz tajnega predala zavezniške diplomacije. »Idea Nazionale« priobčuje iz diskretnega vira zelo zanimive podrobnosti o tem, kako sta Anglija in Francija leta 1917-18 skušala skleniti separatni mir z Bolgarijo za hrbitom Italije in Srbije. O jugoslovanski državi pri teh pogajanjih še govora ni bilo, pač pa naj bi bila Srbija dobila Bosno in Hercegovino, Makedonija pa je imela postati avtonomna država. Načrt se je ponesrečil, ker je Nemčija prehitro naš izvedela. Celo stvar je podpirala zlasti Anglija v zvezi s boljševiki, ki so imeli za angle-

ški denar v Bolgariji zanetiti revolucijo proti Ferdinandu. — Cela stvar je prav čedna in odkrva ves cinizem moderne državniške politike.

+ Imperialistična manija ne da miru Grčiji. Dasi je revizija severne pogodbe razmere v Mali Aziji več ali manj uredila, se kralju Konstantinu hoče vojske in je mobiliziral tri letnike grške armade. Novi suveren si hoče pač utrditi prestol, ki ga je komaj zasedel, če ne, bi se utegnili zopet ojačiti venizelovci. »Liga Narodov«, ki ima čuvati nad evropskim mirom, pa mirno spi, oziroma njeni člani mirno uživajo visoke dijete, katere jim plačujejo potrpeljivi davkoplačevalci propadajoče Evrope.

+ Zemljoradniki in ustava. Vladni krogi so po izjavi zemljoradnika Avramovića v ustavnem odboru širili vest, da bode zemljoradniški klub načeloma podpiral vlado in za njen ustavni načrt glasoval v konstituantii. Zemljoradniki pa izjavljajo, da si bodo pridržali za glasovanje v ustavnem načrtu v konstituantii popolnoma proste roke in da bodo glasovali samo za one člene vladnega načrta, ki soglašajo z njihovim ustavnim načrtom. Glasovali pa bodo proti vsem drugim členom vladnega ustanega načrta, ki niso v skladu z zemljoradniškim ustavnim načrtom.

+ Mir med Rusijo in Poljsko, ki se je le dni sklenil, je važen po tem, da se je s § 1 ustanovila nova beloruska republika in pripoznala neodvisnost Ukrajine. Vojne odškodnine ne plača niti Poljska niti Rusija. Pač pa Rusija izplača glasom 10 Poljski v teku enega leta 30 milijonov zlatih rubljev, ki tvorijo del poljskega kapitala pri bivši ruski državni banki. Carinska meja med Rusijo in Poljsko se glasom § 8 odpravi popolnoma, pač pa bo smela Poljska kontrolirati tranzitno blago za Rusijo iz Avstrije in Nemčije. Vrh tega dobi glasom § 9 Poljska od Rusije in Ukrajine nekaj lokomotiv in vagonov. — Pri tem miru je vse lepo razun ustanovitve nove beloruske republike, ker vse te vmesne države služijo le za povod k večnim trenjem in sporom, na drugi strani pa mora biti vsakomur jasno, da se Rusija nikoli ne bo trajno spoprijaznila s takim razkosanjem teritorija, ki je kulturno in gospodarsko od vekov z njo zvezano.

Dnevne novice.

— Župniškim uradom. Ker vkljub ponovnim urgencam še ni došlo v Trstu naročeno oljčno olje, se posvetilev sv. olja danes ne more izvršiti. Župni uradi naj zato ohranijo stara sv. olja in naj jih nadalje rabijo, dokler ne bo mogoče posvetiti novih sv. olj in jih razposlati, o čemer se bodo dekanjski oziroma župni uradi obvestili. — Škofijski ordinarijat v Ljubljani, 24. marca 1921.

— Novinarski kongres v Sarajevu. O velikončnih praznikih bo zboroval v Sarajevu II. jugoslovanski novinarski kongres, na katerem se bo sklepalo o združitvi vseh jugoslovanskih novinarskih organizacij v skupno novinarsko društvo. V Sarajevu se že dalj časa vrše priprave za ta kongres. Iz Slovenije, Hrvaške, Dalmacije, Vojvodine in Srbije došle goste bo v Bosanskem Brodu pričakovala deputacija sarajevskega novinarskega društva. Vsi udeležniki bodo nastanjeni v Ilidži v hotelu »Bosna«. Mesto Sarajevo samo vrši priprave, da bo kongres kolikor mogoče čisto in sijajno izpadel. Kolikor je doslej znano, bo kongres precej številno obiskan. Iz Slovenije se udeležijo kongresa 23 novinarjev, iz Srbije 36, iz Hrvaške 26, iz drugih krajev številno še ni znano. Slovence odpotujejo v petek popoldne. V Zagrebu se jim pridružijo hrvaški tovariši, v Brodu pa tovariši iz Srbije, Vojvodine in Slavonije.

— Dr. Peganova »alera«. Dne 18. t. m. se je vršila pred senatom odvetniške zbornice za Slovenijo v mestni posvetovalnici na magistratu razprava proti dr. Peganu, ki je trajala od 2. ure popoldne do polnoči. Razprava je končala proti pričakovanju z obsodbo dr. Pegana, ki mora za dobo šestih mesecev prenehati z izvrševanjem svojega odvetniškega poklica. Dr. Peganu se očita, da se je pregrešil zoper čast in ugled odvetniškega stanu v zadevah Brenc, Joštovihi knjizice, Carlija in Ribnikarja. V dveh slučajih, ki so se tikali odgovora na napade v »Narodu« in po dr. Oblaku, je bil senat mnenja, da dr. Pegan ni ničesar zakrivil, ko na to besenje ni odgovoril. V slučaju justičnega umora Brenceta po proslulem slugi Boublikovem stotniku avditorju Julusu je bil senat mnenja, da dr. Pegan ni nastopal dolozno z zlim namenom, marveč kvečjemu nepremišljeno. Torej glavna obtožba proti dr. Peganu je končala faktično — z oprostitvijo. Tudi v drugih slučajih — z izjemo nepomembne afere z Joštovimi knjizicami, kjer dr. Pegan osebno skoraj ni imel ničesar opraviti — je kazenski senat po svojem predsedniku dr. Trillerju izrecno ugotovil, da se dr. Peganu ne more očitati nobene osebne nepoštenosti, marveč je vse, kar ga obremenjuje, političnega značaja. Tako je zlasti najtežji slučaj zadeva proti notarju dr. Carliju, kjer se dr. Peganu očita, da je tega z županom Vehovcem ovadil, da je kot notar v Žužemberku nepotreben in naj se zato vpokliče v vojaško službo kakor drugi. Tu se očita dr.

Pegano, da je to storil iz politične maščevalnosti. Značilno je tudi, da se je dr. Pegan obsodil tudi zaradi njegovega poslovanja kot deželni odbornik, ker je namreč vsled sklepa deželnega odbora zbiral gradivo o krivdi Adolfa Ribnikarja na znanih septembarskih dogodkih 1908. To zbiranje je bilo njemu ukazano od kompetentne strani iz prepričanja, da je septembarske dogodke povzročil Ribnikar, potem pa po 20. septembru 1908 uboge žrteve prepustil svoji usodi. V tem oziru krivdo Ribnikarjevo dognati, je bil namen dotičnih preiskav, ki jih je izvedel dr. Pegan. Če se ga dela za vse to odgovornega kot odvetnika, kar je delal kot član deželnega odbora, je to vprašanje, ki bi se moralo v interesu stvari in našega pravosodja rešiti na najvišji instanci. Iz poteka razprave je razvidno, da se je dr. Pegan od gotove strani obtoževalo za vse huje, kakor ga je disciplinarni senat obsodil. Glavni očitek, da je dr. Pegan Brencetov morilec, se je razblinil po kritičnem razmotrivanju gotovo nepristranskega senata disciplinarnega sveta v nič. S tem je zbrisan z njegovega imena madež, ki so ga hoteli gotovi krogi naprtiti tudi Slovenski ljudski Stranki.

— Nevarno je obolet za pljučnico č. g. Josip Pristov, župnik v Horjulu pri Vrhniki. Priporoča se v molitev!

— Umrli je v Stari cerkvi pri Kočevju bogoslovec četrtega leta Francišk Krauland. Letos bi bil posvečen v mašnika, pa je božja previdnost drugače odločila. Pogreb bo danes ob 14. uri. R. i. p.

— Velik požar v Knežji vasi. V ponedeljek, 21. t. m. je nastal v Knežji vasi, občina Dobrič pri Trebnjem na Dolenjskem, ob tričetrt na devet dopoldne grozen požar. Vas šteje 14 števil, skoro samih trdnih kmetijskih gospodarjev, in je bila v poldrugi uri le še kup kamenja in pepela. Zgorela je tudi cerkev in mežnarija. Ostala je le ena kočja in ena polzgorela zidana hiša. Vse drugo: gospodarska poslopja, kašče, kozolci, je uničeno. Vse je bilo izsušeno vsled dolge suše, hiše krite s slamo, vlekli je silen veter, vode pa v celi vasi le tri sode. Po vodo so hodili na Temenico, skoro uro daleč. Zato tudi požarna bramba iz Trebnjega ni mogla ničesar storiti. Ljudje so rešili le sebe, nekaj živine in nekaj pohištva tuintam. Ogenj je nastal v dimniku in padel na slamnato streho. Škode je, po vršno cenjeno, poldrug milijon kron. Zavarovani so bili za male predvojne vsote, ki so danes le kapljica v morje. Pomoč je nujno potrebna.

— Odpadel je od katoliške vere sin svobodomiselnega nadučitelja Lovšina na Vinici, Evgen Lovšin, uradnik pri Jadranski banki in sotrudnik »Jutrac«. Ostane brez konfesije.

Klerikalna zlobnost. Pod tem naslovom piše »Sl. Narod«, da so nasprotujoče si vesti o sklicanem občnem zboru ljubljanske »Samopomoči«, ki se je vršil 21. t. m., vtihotapili v vse ljubljanske dnevnike zlobnoče — seveda zopet »klerikalni«. Prav dobro ste to notico že »zafrknili«, toda pustite govorite tudi »zlobneže«. »Narod« naj išče zlobneže v svojih vrstah! Sicer so pa zlobneži različne vrste. Našli bi se mogoče tudi taki predrzneži med njimi, ki bi celo trdili: funkcionarji »Samopomoči« zapuščajo staro prazno korito in stoji že z eno nogo pri novih jasilih »Nabavljalne zadruge«, ki se ustanovlja, prečeže zroč, kje se bo pojavil tekmeč, da bi ga hitro ogrižli. Prizanesli mu ne bodo — in če je tudi liberalce od kosti, nahučljivi bo, klerikalec je, avstrijskantski zabavljaj, izdajalec, hujskač itd. intrigant je, le po njem! Dobro se je čulo, kako je neki funkcionar »Samopomoči« na ustanovnem občnem zboru »Nabavljalne zadruge« patetično vzkliknil: »Glejte, pri »Samopomoči« sem bil plačan, tu bom pa vršil svoj posel brezplačno, zgolj iz požrtvovalnosti! A zopet so tu »zlobneži« in zopet podtikanje. Aha, govori tako, tolaži ga pa mogoče oni paragraf v naredbi o ustanovitvi nabavljalnih zadrug, ki zagotavlja zopet nagrado — za požrtvovalnost. Kdo bi se neki zoperstavil paragrafu tako vabljivo vsebine? Kakor »Narod« trdi, bo državna blagajna v Belgradu odprla na stežaj. Zlato bo torej teklo v potokih in korito »Nabavljalne zadruge«. — »Avstrijskantski zlobneži«.

— Nabavljalni zadrugi javnih nameščenec in »pokojevec«, ki se bo v kratkem ustanovila, priporočamo funkcionarje ljubljanske »Samopomoči«. Prepričani smo, da bi bilo težko dobiti boljše moči za njeno upravo. Ali ni to že najlepši dokaz, da so na I. občnem zboru »Samopomoči« objavili podatke kje so dobivali blago, nabavne cene, cene po katerih so prodajali blago nečlanom in navajali cela imena zadevnih odjemalcev? Občni zbor ima, če se interesira za to, pravico, da zbere izmed svoje srede zaupnike, da se v tem oziru prepričajo glede pravičnega poslovanja načelnstva. Ne sme se pa podrobno razkladati takih podatkov, ki morajo ostati za javnost, zlasti za gotove kroge, tajni. Kdor tega ne pojmi, je glupec ali pa namenoma škoduje zadrugi. Priporočamo torej te kapacitete na gospodarskem polju. Samopomoč v Ljubljani ima, kakor se splošno govori po Ljubljani, večjo zalogo pokvarjene slanin, ki jo ponuja različnim trgovcem za vsako ceno, prosimo pojasnila. — Več članov.

— Mednarodni profsorski kongres. Od 28. marca do 3. aprila t. l. bo zboroval v Parizu mednarodni srednješolski kongres, na katerega pošlje ministrstvo prosvete v Belgradu tri delegate. Slovensko srednješolstvo bo zastopal predsednik profsorskega društva, sekcija Ljubljana, gimnazijski ravnatelj dr. V. Korun.

— Novo mesto. Z največjim zadovoljstvom smo zaključili izobraževalni tečaj za fante, ki ga je priredila SKSZ 18. in 20. t. m. v Rokodelskem domu. Prisostvovalo je nad 60 udeležnikov skoro iz vseh župnij našega okraja, kar je za tukajšnje razmere gotovo častno število. Predavanja so bila prilagojena potrebam kmetijskih fantov — bodočih gospodarjev. — Posebno pozornost je vzbujalo predavanje dež. sodnega svetnika dr. Fischingerja. Seznanil je tečajnike z važnejšimi sodnijskimi vprašanji, ter jasno slikal zlo posledice nemoralnega življenja, ki vedno bolj pritiska človeško družbo v prepad. Upamo, da priredimo še večkrat tako kulturno šolo za našo mladino.

— Novo sredstvo za pobijanje klerikalizma. Gospod poverjenik Ribnikar ima silno veliko dela. Nedavno je upustavil stanovanjsko komisijo v Dolu pri Hrastniku. Ta komisija, oziroma njen predsednik g. nadučitelj, se je nemudoma izkazala hvaležno za izkazano čast. Takoj prvi dan je zasedla prostore katoliškega izobraževalnega društva z motivacijo, da potrebuje prostor za stanovanje neke delavske družine. Toda pribiti moramo, da sestoje ti prostori iz ene same sobe in da se je dotični delavec že opetovano izrazil, da ima že boljše stanovanje. Namen je jasen: Izobraževalno društvo vrzimo na cesto, da uničimo njegovo prosvetno delovanje. Baje je g. Ribnikar sploh samo v ta namen upustavil v Dobu stanovanjsko komisijo in razširil za to okrožje stanovanjsko naredbo. Brez komentarja. Radovedni smo, kaj bo na to počel rekel g. Žerjav, ki je kot predsednik deželne vlade zasedel stanovanje v Slomškovi ulici št. 19 za Simon Gregorčičevo knjižnico. In sicer stanovanje, ki ga je stanovanjska komisija poprej že najemniku nakazala in ga je najemnik sam na svoje stroške adaptiral, da je bilo sploh uporabno. Tedaj ni pomagala nobena, še tako utemeljena pritožba? In danes? Če je gospod Žerjav dosleden, bo g. Ribnikarju nategnil ušesa. Za iznajdbo novega sredstva za pobijanje ljudske prosvete pa vsekako zasluži g. Ribnikar precejšnjo medaljo.

— Evidenčni in Informativni urad vojne mornarice v Ljubljani, ki je bil ustanovljen po prevratu, se ukine po odloku gosp. Ministra Vojnega i Mornarice z današnjim dnem. Prošnje za sprejem moštva v vojno mornarico naše kraljevine sprejema od sedaj nadalje Ljubljanska Pukovska okružna komanda, drugi interesi pa naj se obračajo naravnost na Odeljenje za Mornarico v Zemunu.

— Posle zavodnega zdravnika poštne in brzojavne ravnateljstva v Ljubljani je prevzel za dr. Viktorjem Bresvarjem sanitetni major g. dr. Rihard Jug, ki ordinira v kirurškem oddelku garnizijske bolnice od 11.—12. ure.

Ljubljanske novice.

Ij Politični odbor SLS za Sv. Peter in Vodmat ima danes zvečer ob 8. uri sestanek v šentpeterski prosveti. — Vabljeni vsi zaupniki!

Ij Osebna vest. Magistratni tajnik g. dr. Janko Vrančič se je odpovedal svoji dosedanj službi in nastopil mesto podravnatelja pri »Občnem pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani«.

Ij Dve smrtni nesreči v Ljubljani. Včeraj dopoldne sta se zgodili v Ljubljani dve veliki nesreči, vsled katerih sta dve mladi deklici mrtvi. Na Karlovski cesti je povozil navaden voz dne 25. maja 1918 rojeno hčerko g. Rudolfa Vodoška. Kolo ji je popolnoma razdrobilo glavo. Okoli 11. dopoldne je pa privozila po Miklošičevi cesti gostilničarjeva hči Ana Gartrovža iz Zadobrave št. 5 s koleselj. Na ovinku pred Urbančevo trgovino je zelo hitro zavila z vozom in je prišla ob tej priliki pod voz 9 letna hčerka postrežka g. Ivana Zupaničiča, Angela, katero je peljal oče za roko, toda Gartrovža je pridrla s tako naglico z vozom, da g. Zupaničiču ni bilo mogoče rešiti hčerke, ki je mrtva obležala pred Urbančevo trgovino. Mrtvi deklici so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Kristofu. Vzrok obeh nesreč je, ker se v Ljubljani vozniki čisto nič ne ozirajo na predpise o voznjah in se čisto nič ne zmenijo, če jih policijski stražniki zapiše, ker vedo, da se na policiji plača za nagle in nepredvidne vožnje k večjemu 10 ali 20 K, pa je vse opravljeno. Kri dveh mladih deklic, ki je pordečila včeraj ljubljanska tla, bo pač povzročila, da bo policija ljudi poučila, kako se ne sme voziti.

Ij Belokranjske pisanice. V korist Jugoslovenske Matice je izdelal naš priznani narodni delavec, učitelj Božo Račič belokranjske pisanice, ki s svojo lepoto naravnost izživajo k nakupu. Kdor je v zadrogi v zbiranju malega, toda ličnega velikonočnega darila, naj stopi v trgovino Maglič na Aleksandrovi cesti ali pa v trgovino

Sterk na Starem trgu in prepričan je lahko, da bo takoj konec njegove zadroge. Ker originalni, s skromno narodno ornamentiko opremljeni pirhi, s svojo nizko ceno bodo gotovo ustregli vsem. Posamezni komadi veljajo le 8 kron in vendar prinašajo Jugoslovenski Matici lep dobiček. Zato kupujte Belokranjske pisanice, zato podpirajte dobro stvar!

Ij Redni občni zbor. Splošne gospodarske zadruge za Slovenijo se vrši dne 3. aprila t. l. ob pol 10. uri v posvetovalnici Mestnega magistrata v Ljubljani. Na dnevnem redu je med drugim tudi sprememba zadrugišnih pravil. Delegati se pozivljajo, da se občnega zbora točno udeležijo.

Ij Zgubila se je tula-ura zapestnica s tula in zlatimi členi. Pošten najditelj naj jo odda v upravi »Slovenec«.

Najnovejša poročila.

OD VLADE LANSIRAN DEMENTI.

LDU Zagreb, 23. marca. (ZNU) Belgrajski dopisnik »Riječi« demantira vse vesti, ki so v zvezi z včerajšnjim kronskim svetom in ki se tičejo sodelovanja naše države pri nekakih mednarodnih obveznostih. V tem kronskem svetu, ki je trajal od 10. do 13., je poročal ministrski predsednik Nikola Pašić o zunanjem položaju in zlasti o dogodkih v Nemčiji, ki so povzročili okupacijo nemškega ozemlja po zavezniških. Razpravljalo se je tudi vprašanje o preosnovi vlade v zvezi s splošnim parlamentarnim položajem. Na koncu je poročal minister za notranje stvari Drašković o razmerah v južni Srbiji in o uspehih svojega potovanja. Vlada je popolnoma složna v vseh vprašanjih notranje in zunanje politike.

LDU Zagreb, 23. marca. (ZNU) Belgrajski poročevalec »Riječi« javlja, da je namen poseta francoskega poslanika Simona in admirala Fatoua od donavne komisije za izdelavo donavskih statutih pri ministrskem predsedniku Nikoli Pašiću bil ta, da se admiral, podobno kakor v Varšavi in Pragi, informira o stališču naše vlade glede pomoči Avstriji in o vprašanjih, ki so v zvezi z ozirom na konferenco v Portorose. Iz Belgrada odpotuje admiral radi iste zadeve v Bukarešto.

VPRAŠANJE PRISEGE.

LDU Belgrad, 23. marca. (ZNU) Govori se, da delata dr. Korošec in Narodni klub na to, da se vprašanje prisege reši na ta način, da bi se omogočilo Radiću priti v Belgrad in ojačiti opozicijski blok, pri čemer bi bil ogrožen Pašičev kabinet.

PUCELJ IN VOŠNJAK PRI PAŠIČU.

LDU Belgrad, 23. marca. (ZNU) Pred sejo ministrskega sveta sta posetila ministrskega predsednika Nikolo Pašića poslanca slovenske samostojne kmetijske stranke Pucelj in dr. Vošnjak.

BOLGARIJA IN JUGOSLAVIJA.

Praga, 23. marca. (Izv.) »Narodni List« poročajo, da je bolgarski notranji minister Dimitrov izjavil, da bolgarska vlada želi ustvariti z Jugoslavijo ne samo prijateljske, marveč bratske odnose. Če se Belgrad doslej temu še protivi, so temu vzrok rane, ki so jih zadala zadnja leta. Nova Bolgarija pa hoče vsemu svetu pokazati, da ima najboljšo voljo, da se zbrišejo stari grehi in ustvari jo z Jugoslavijsko bratsko odnosa. Le na ta način bodo na Balkanu možne redne razmere.

NOVI VLAKI.

LDU Belgrad, 23. marca. (ZNU) Z ozirom na znatno povečanje prometa, ki bo nastalo z uvedbo novih vlakov od 1. junija dalje na podlagi sklepov mednarodne konferencie v Bernu, predvideva ministrstvo za promet, da bo rabilo za potrebe vseh železniških ravnateljstev in za broderski sindikat v nadalje 5400 ton premoga dnevno namesto 4150 ton, kolikor se ga je dosedaj porabilo. Da bi se zagotovila potrebna množina premoga, je ministrstvo za promet že določilo premogovnike, ki bodo morali posameznim železniškim ravnateljstvom dobavljati premog. Celokupna rezerva za vsa ravnateljstva ima znašati 150.000 ton. Tretjina te količine se bo nabavila v obliki navadnega premoga, dve tretjini pa v briketih.

PREOSNOVA ČESKE VLADE.

Praga, 23. marca. (Izv.) Po veliki noči bo prišlo do nadaljne preosnove češkoslovaške vlade.

DOGOVOR MED ČESKO IN ITALIJO.

LDU Rim, 23. marca. (Stefani.) Kakor poroča »Messaggero«, bo dogovor med Italijo in Češkoslovaško danes podpisan. Dogovor obstoja iz več poglavij, med temi o trgovini in paroplovbi, o konvenciji glede uvoza in izvoza živil, o pristupitvi in olajšavi češkoslovaškega prometa v tržaški ludi itd. Obe državi sta druga napram drugi jako naklonjeni.

TRGOVINSKA POGAJANJA MED AVSTRIJO IN ČESKO.

Dunaj, 23. marca. (Izv.) Iz vladnih krogov se poroča, da so trgovinska poga-

janja s Češkoslovaško samo priprava za konferenco v Rimu in Portorose.

24 URNI ČAS NA ČESKEM.

Praga, 23. marca. (Izv.) S 1. junijem se bo na češkoslovaških železnicah uvedel 24 urni števeni čas.

ČESKA INDUSTRIJA KOKSA V KRIZI.

Dunaj, 23. marca. (Izvirno.) Iz Brna poročajo, da je industrija koksa v ostravsko-karvinskem premogovnem okrožju v veliki krizi, ker je praška alpinska industrija zaprla svoje obrate. Pomanjkanje premoga se je na trgu že opazilo.

AMERIŠKI KONGRES.

Berlin, 23. marca. (Izv.) Iz Washingtona se poroča, da je za 1. april sklicano izredno zasedanje kongresa.

NEMCIJA ODKLANJA.

LDU Pariz, 23. marca. (Brezlično.) Reparacijska komisija je včeraj zaslila nemške zastopnike. Govori se, da bo znala zahteva, ki se dne 1. maja izroči Nemčiji, 90 milijard frankov v zlatu.

LDU Pariz, 23. marca. (Havas.) Danes dopoldne se je sestala reparacijska komisija, da prouči nemški odgovor, ki pomenja očitno kršitev versailleske mirovne pogodbe. Ta kršitev se nemudoma naznani zavezniškim vladam, ki bodo ukrenila vse, kar je potrebno.

LDU Pariz, 23. marca. (Havas.) Odgovor nemške vlade na zahtevo reparacijske komisije, naj Nemčija plača 20 milijard m. v zlatu pred 1. majem, je pravkar dospel. Nemška vlada zahtevo odklanja. Pri tem zavrača cenitev že izvršenih plačil po komisiji in ugotavlja, da vztraja pri svoji cenitvi. Zahteva, da se sestavi komisija strokovnjakov, ki bo odločevala o stališčih obeh strank, izjavlja pa že sedaj, da nikakor ne more plačati.

ŠPANSKI KRALJ OBOLEL.

Dunaj, 23. marca. (Izv.) Iz Madrida poročajo, da je španski kralj Alfonz obolel.

Orlovski vestnik.

Orl v Velikih Laščah je vprizoril na praznik sv. Jožeta lepo zasnovano in razmeroma krasno uspešno telovadno akademijo, pri kateri so tudi privikrat nastopile Orlice s svojimi lepimi člankimi vajenci za l. 1921. Na splošno željo bo odsek ponovil akademijo na velikonadni ponedeljek ob pol 8. uri popoldne. Ker se za ponovitev zopet napoveduje velika udeležba, prosimo sosodnje odseke, da nam pravočasno naznani število udeležencev, da jim pripravimo vsotopnice. — Odbor.

Prosveta.

pr Koncert gospodične Amelije de Bartfeld. Imeli smo prijeten večer. Res, da mlada umetnica še ni popolnoma dozorela sama v sebi, da svojo igrjo le ni okarila z osebnimi znaki, pa je vendar pokazala, da ima umetniškega čuta dovolj in hkrati precejšno mero tehniške usovernosti, ki ji odpirajo po našem mnenju še lepo pot nazvor. Najboljša je v širokih stavkih z elegično kantileno; in zopet ji tu gosli lepše in sočnejše pojo v nižavah nego v višavi, ki se ji rada malo ohladi. V odstavkih, ki so pred vsem tehničnega značaja, ali ki vsaj zahtevajo veliko tehnične spretnosti, je tehnika rada za seboj potegne, tako da se ne more več popolnoma obvladati, ampak začne bolj hiteti, kot so zdi, da je iz estetičnih vzrokov primerno (prim. 5. b). Intonacijo ima jako čisto, kar smo s posebnim zadovoljstvom opazili pri težje izvedljivih dvojenkah in hitrih pasajah. Flageolet je bil mestoma še nekoliko trd, kakor se je tudi še drugod tu in tam za hip pokazala kaka ostrina. Z najemanjem smo poslušali Griegovo sonato v g-duru, prav tako na vso moč romantični Koncert Winiawarskega v d-molu. Smetana (45. domovine) in Dvojak (Slovanek) plev op. 43, št. 8) sta bila bržkone najmanj dovršeno igrana s Saratejevimi Ciganskimi melodijami smo bili pa zopet kar zelo zadovoljni. Splošno moramo reči, da je dobro, spretno igrala, mestoma z gorkoto in vglubitvijo; zato upravičeno pričakujemo, da bo razvoj sam dozorel notranje vrednote, ki sedaj še niso dorastle; iz te za ženske nenavadne notranje in zunanje moči, ki smo jo mogli ugotoviti, so nam zdi, da kot v popju še spi samovoljni izraz, ki bo mladi umetnici pritisnil na čelo počat potrebne umetniške osebnosti. Spremljevalka gđ. Marija Hellerova-Sadecka nam je zelo ugajala. To je umetnica, ki kot spremljevalka natančno ve, kaj mora in sme, in — če samostojno nastopa — kaj hoče in more. Le žal, da je imela za uporabo zlasti v srednji legi tako nesrečno razglašen instrument; imeli smo vtis, da je neozdravljivo nahoden. Njena plamenita in jasna igra bi bila zaslužila boljše glasbilo.

K. pr A. Grum: Odvepi pri lavretanskih litanijah. Za mehani zbor zbral... Založila Jugoslovenska knjigarna. Tisk J. Blasnika, nasl. v Ljubljani. Cena 16 kron. 43 kratkih napelov je zbranih. Največ je ljudskih napelov; ostali se razdelje med razne skladatelje: Fr. Adamič (1), Grum (5), P. A. Hribar (4), Premrl (1), Pogajnik (2), Rihar (2), Vavken (4). Precej napelov je že znanih in objavljenih, precej pa deloma novih, deloma zopetni porabi vrtnjenih. Napelvi so urejeni po dobi; tako jih ima za božič (pet), za velikonoč (tri), za maj itd. Da niso vsi umetnine, ni treba poudarjati, da se nahajajo kake meloditno ali harmonične slabosti vmes, je tudi res. Vendar pa zlasti ljudsko petje v svoji močniti masivnosti vse take neenakosti varvamo. Naši zbori, ki potrebujejo veliko odgovorov, bodo brez dvoma radi segali po teh preprosti skladbah, zlasti ker je cena 16 K primeroma kar niska.

K. pr Novakova Slovenska stenografija je izšla v 4. predelani izdaji. Ta knjiga je postala prav potrebna, ker je že leto dni ni bilo dobiti. Novak je izločil stavke, ki so nas spominjali na preteklost in jih nadomestil z novimi, ki odgovarjajo sedanjim razmeram. Novi so samostojni za Srb in nega zepeljunka. Da je knjiga strokovno na višku, nam dokazuje že avtorjevo ime. Avtogram, ki ga je oskrbel prof. Osana, je prav čeden in ličen. Stenogram se bere čisto, jasno in razločno. — Cena knjigi je 32 K in se dobiva v Jugoslovenski knjigarni.

V tisku je Slovenska stenografska štanka, ki izide kmalu po Veliki noči, ki bo omogočila, da se stenografi že sproti izpopolnjujejo v stenografiji.

Gospodarstvo.

Položaj lesnega trga.

Naše lokalno časopisje prinaša večkrat med gospodarstveniki noticami cene različnih kvalitet lesa. Običajno se vzdržuje vsake podrobnejše kritike o splošnem položaju lesnega trga.

V lesni trgovini traja že dalj časa velika kriza, katere vzrok je iskati pri nas v Sloveniji predvsem v transportnih težavah, v splošnem pa v primeroma silno skromnem zidanju novih stavb.

Prvi čas po vojski je kot vsako drugo blago narasel silno v ceni tudi les, ker je tega istotako primanjkovalo. Kapital, kateri bi bil zamogel graditi nova poslopja, je pa kmalu sprevredel, da to ni plodono nalaganje premoženja; iz enostavnega razloga, ker se stalno padanja cen ostalega blaga v stavbe založeni kapital ne bi mogel silno obrestovati.

Kot so splošno vsakršni konsumenti sprevideli, da je boljše čakati na ugodnejši čas in so se začeli vzdrževati nakupa, tako so tudi konsumenti lesnih produktov sprevideli, da bodo sčasoma dobili blago vedno ceneje.

Tak je položaj v splošnem. Za nas v Sloveniji, ki smo navezani eksportirati les po železnici, je kriza tem hujša, ker nam absolutno primanjkuje transportnih sredstev. Za vse drugo so transportna sredstva kotikor toliko na razpolago, le lesna produkcija ne more kljub vsem naporom priti do tega, da bi mogla vsaj en del svojih izdelkov pravčasno izvoziti.

Govoriti o pomenu tega velikega pomanjkanja prevoznih sredstev, niti ni potrebno; zadostuje, ako se pove, da kratkoma ni moglo nobenemu producentu napraviti večjega sklada, ker ga prav gotovo ne more točno izvršiti, ker mu železnica ne dostavi pravočasno vagonov.

Zaloge v Sloveniji so velike. Tisoči vagonov zaloga čakajo; ne ve pa nikdo, kdaj in kako bo moglo vse ta les izvoziti. Po dosedanjih izglelih bodo velike količine tega lesa segnile in bo s tem izgubljen precejšen del našega narodnega premoženja.

Produkcija je vsak dan večja, a možnost eksporta oziroma sploh vnošenja je vsak dan manjša. Kljub temu nikdo ne misli, da nam do danes priobčene cene nikakor ne morejo biti merodajne.

BORZA.

(V oklepajih so označeni kurzi prejšnjega dne.)

Zagreb, 23. marca. (Izvirno) Berlin 231.50—232 (231—231.50), Budimpešta 47, Italija 547.50—548 (550—564) veliko ponudb, London 552—554 (554), New York (kabel) 143 (141), Praga 191 (190.25—191), Svica 2400—2450 (2400—2500), Dunaj 21.40 (21.70—21.85), dolarji 137.50—138 (136—137), češkoslovaške krome 186 (182), francoski franki 960 (963), napoleondori 460 (465), nemške marke 227—228 (229—228).

LDU Beograd, 23. marca. Devize: Pariz 245—245.70, London 136.50—137, New York 35.50—35.70, Dunaj 5.40—5.45, Praga 47.50—47.60, Rim-Milan 136—136.50, Zeneva 0—620, Berlin 57.50—57.85.

Dunaj, 23. marca. (Izvirno) Devize: Zagreb 475—479 (461.75—466.75), Berlin 1119—1125

(1081.50—1087.50), Budimpešta 261—263 (228.50—230.50), Milan 2752.50—2772.50 (2605—2625), Praga 929.50—935.50 (877—883), New York 708—712 (677—681), Pariz 4950—4990 (4655—4695), Curih 12.075—12.125 (11.682.50—11.712.50).

g Uvoz tobaka. Gospodarsko-finančni odbor ministrstva je odobril upravi državnih monopolov, da se nabavi tobak za cigarete iz Smirne in Holandske. — Kdor čita to poročilo, bi se mislil, da je produkcija tobaka pri nas res padla na nivo našo notranje in zunanje politike.

g Cement. V naši državi imamo danes 13 tovarn za cement, ki so pred vojno proizvajale 100 tisoč vagonov cementa. Danes pa ne proizvajajo niti deseti del tega, kljub temu da se je potreba podvojila. Kje je vzrok?

g Nadprodukcija premoga. Vsled hiperprodukcije premoga so lastniki rudnikov v okolici Kladna prisiljeni znižati delovni čas.

g Padanje cen železa na Francoskem. Baise na svet. trgu se nadaljuje. Tekom zadnjega tedna je padla cena pločevine za 100 frankov pri toni (1000 kg), surovo železo za 40 frankov in stane danes 500—600 frankov, dočim se je še v septembru lanskega leta prodajalo po 1200—1350 frankov za tono. Cene še niso ustaljene in pričakovati je nadaljnega znižanja.

g Davek na poslovni obrt. Pridobitno-finančni komite v sporazumu z generalnim ravnateljem neposrednih davkov je odločil z naredbom od 5. t. m., da se za blago, na katerega uvoz ni stavljena nikakoli uvozna oziroma izvozna carina tudi ne doplačuje davka za poslovni obrt. Pri robi, ki je obremenjena z uvozno oziroma izvozno carino pa se

doplačuje davek na poslovni obrt natančno po obstoječih carinskih postavkah namreč 100 % pri uvozu in 50 % pri izvozu.

g O terjatvah proti bivšemu erarju ravnar razpravlja v svojih člankih »Trgovski list«. Ker so v tej važni in pereči zadevi prizadeti vsi sloji, opozarjamo naše čitatelje na priobčevanje teh člankov v »Trgovskem listu«. Upravništvo: Ljubljana, Gradišče 17/I.

g Razstrelilni smodnik in vžigalna vrstica za obrtnike. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani ima zopet na razpolago večjo množino navadnega in ojačenega razstrelilnega smodnika ter manjšo množino dinamona, kakor tudi vžigalno vrstico. Interesenti naj takoj prijavijo svojo potrebo.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 386 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psizom. diferenc. v C	Nabo, vetrov	Pasavina v mm
23. 3. 21 h	742.6	7.9	1.7	d. obl. jasno	—
23. 3. 7 h	745	0.7	1.9	megla	—
23. 3. 14 h	742.7	16.7	2.6	jasno v.	—

Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

BARVNI TRAKOVI, ČRNILA.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 3
ELEKTROTEHNIKA
Verbaj A., Gospodarska c. 13.
FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabec Franjo, Miklošičeva c. 6.
JAVNA SKLADIŠČA
»Balkan«, L. Ljublj. javno sklad.,
Dunajska c. 33. (Tel. 366.)
KLEPARJI
Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.
KNJIGARNE
Jugoslav. knjigarna, Pred škofijo.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

KNJIGOVEZNICE

Knjigovoznica K. T. D., Kopitarjeva ulica št. 6.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE

Olup Josip, Pod Irančo.

LEKARNE

»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.

MEHANIČNA DELAVNICA

za pisalne stroje.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

MODNI SALONI

Götzl Marija, Zidovska ul. 8 in 7.

MODNI SALON ZA OBLEKE:

Rođić Zdenka, Gradišče 8/B, I. n.

PARFUMERIJE IN KOSMETIKA

»Uranus«, Mestni trg 11.

PISALNI STROJI

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

RAZMNOŽEV. APARATI.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

SLIKE ZA LEGITIMACIJE.

Hibšer Hugon, fotograf, Valvazorjev trg 7, naspr. Križ. cerkve.

SOBNO SLIKARSTVO

Košak Ivan, Bleiweisova cesta 15.

Zuran Martin, Mestni trg 12.

SPEDICIJSKA PODJETJA

»Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)

Uher F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)

STAVBENA PODJETJA

Bren Pavel, mestni stavbenik, Novo mesto—Gradac.

Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gospodarska cesta 10.

Jakob Vodopivec, Zagorje ob Savi.

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO

Cerue Lud., Wollova ulica 3.

Pakiž Ivan, Stari trg št. 20.

TRGOVINE S PAPIRJEM

»Uranus«, Mestni trg 11.

TRGOV. Z DEZN. IN SOLNEN.

Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM.

Erjavec & Turk pri »zlati lopati«.

Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.

ZALOGA POHISTVA.

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

ZALOGA VOLNENIH IN SVILENIH SIT.

Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

»Wanderer« auto popolnoma nov 5/15 PS 2 ali 3 sedežni, se za ugodno ceno proda. Cenj. vprašanja je nasloviti na A. Jelenc, Tržič. 1058

Pozor Rumenica! Ker so razna domača sredstva poznana, s katerimi se da izleciti ta dolgo trajajoča, trdovratna in težka bolezen, se vlijudo naproša, da se dobra sredstva neznani na spodaj naznačeni naslov proti povrnitvi vseh stroškov. Najboljša sredstva se bodo potem objavila v tem listu, zato se naproša, da naj vsakdo razpusti svoje izkušnje v tej bolezni, ker se s tem pomore tudi drugim trpečim, da pridejo zopet do zdravja. Dopisi pod PB 1921/1079 na upravništvo tega lista.

Dobro ohranjenih sodov od 200 njenih 200 hl do 7001 se po ugodni ceni proda pri J. Oražem, Selo-Moste pri Ljubljani. 1023

Na prodaj min v ljubljanski okolici velik min v nekaj oruži zemlje, krasnim sadnim vrtnom, hlevom, kozolcem in drugim gospodarskimi poslopji. Polzeve se v upravništvu pod št. 1022.

Zahtevajte proračun za objavo oglasov.

Prodajam lokomobilo 8 KS, mljn, motor na sur olje, mlatilnico in čistilnico, kupim pa motor na plin z mlinom na 2 koma event. zamena z železno. Ponudbe: dr. A. K. Džimić Banjaluka.

Iščem treznega hlapca za konje proti in zanesljivega hlapca za konje plači in hran. Isti mora biti vajen vožnje iz gozda. Franc Ravnikar, mestni tesarski mojster, Ljubljana, Linhartova ulica 25.

VILA

dobro ohranjena, na Gorenjskem, blizu Zelenice, se kupi. — Ponudbe, če mogoče s sliko je poslati na Lujo Bujanovič, Zagreb, Preradovičeva 23.

Večjo množino jeklenopločevinaste znotraj emajlirane ali pocinjene posode kakor loncev od 3—30 l ter kašerole od 2—20 l dovoli kg po 25 K trdka Mihael Omšen v Vinsjgori. Istotam se dobi tudi večja množina zavijalnega papirja po nizki ceni.

Knjigovodja

ozir. knjigovodkinja, večša slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika v govoru in pisavi, se sprejme. Ponudbe: Sampanjske kleti FRANC ČUČEK & Cie, Pinj.

Posestvo naprodaj Podgradom št. 8. Hlisa zidana, krita s škrlji hlev obokan za 7 glav živine, svinjaki, 2 šupi, 2 kozolca, 7 njiv. Veliko sadnega drevja (češnje). Drv in steje ne manjka. Dober kraj za čebele. Proda se dne 4. aprila zaradi pomanj. delavnih moči. Ivan Kancija, Zalag. D. M. Polje.

Sveže ribe

se dobijo na veliki petek pri trvdki O. Sturm, Marjina trg 1. 106j

Učenko za izdelovanje perila sprejme A. Sartorg, Križevniška ulica 11/II. 1038

Išče se samostojen

poslovodja

za kuhanje špirta spojenim z rafinerijo. Nastop službe s 1. junijem t.l. Plača po dogovoru. Prošnje, podprte s izvirnimi spričevili v dosednji praksi naj se vložijo najkasneje do 1. maja t.l. na ravnanstveno viadestinstva Dol. Miholjac.

Mestni stavbenik

JAROSLAV BREUER

Ljubljana, Vojaška ulica 16a

(za prejšnjo belgijsko vojašnico) izvršuje vse poštalne in visoke stavbe ter izdeluje tozadevne načrte.

Brzjav: Breuerstavba. — Int. tel. št. 447

ČEBULČEK

in žlahtni semenski grah priporoča SEVER & KOMP., LJUBLJANA.

Severnemško krmilno peso

zadnje letine, najceneje, priporoča trgovcem

Sever & Komp., Ljubljana.

Severnemško krmilno peso

zadnje letine, najceneje, priporoča trgovcem

Sever & Komp., Ljubljana.

Severnemško krmilno peso

zadnje letine, najceneje, priporoča trgovcem

Sever & Komp., Ljubljana.

Severnemško krmilno peso

zadnje letine, najceneje, priporoča trgovcem

Sever & Komp., Ljubljana.

Severnemško krmilno peso

zadnje letine, najceneje, priporoča trgovcem

Sever & Komp., Ljubljana.

„BAKULA“

Proda se gramofon, modroci na pe- resa, samokolnica, ročni vozilek i. t. d. Hradeckega vas 76.

Urarski pomočnik dobro izurjen se sprejme. Plača po dogovoru. Fran Keber, urar, Idrija.

Najnižje cene!

MODNA TRGOVINA

A. ŠINKOVIC nasl.

LJUBLJANA

Mestni trg št. 19.

Točna postrežba!

Priporoča velike izbire perila za dame, gospode in novorojenčke.

Pletene jopice, rokavice, nogavice.

Kravate, svila, stezniki.

Toaletne potrebščine.

Galanterija.

Vse potrebščine za živilje in krojače.

Potreben in koristno je

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom kr. poštno-čekovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljatelju natančni znesek, ki ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari domovini in vsled nepotrebnega preiskovanja pri nas ter po poštah Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki poseben sorodnikom radi prikivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje se poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogo-krat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kakli denar.

Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki pošiljati denar potom naše banke.

Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani sin in brat

MATEJ OBLAK

danes 23. marca ob pol 1 uri zjutraj po mučnem trpljenju, predvden s tožili sv. vere, v najlepši dobi 26 let izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega bo v četrtek ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče pri Sv. Gregorju.

Graben pri Ortneku, dne 23. marca 1921.

Marija mati. Janez, Anton, Jože, Viktor, Alojzij bratje.

KOVINO - RUDO - KEMIČALIJE

belo kovino v zjamčeni zlitini

TOCH & BLUMENFELD

Naslov za brzjavke: METROG. Wien II., Zirkusgasse 3.

Kdor rabi ZLATOROG-MILO

podaljša trajnost svojega perila.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:

R. Bunc in drug, Ljubljana, Gospodarska cesta šte. 7.